

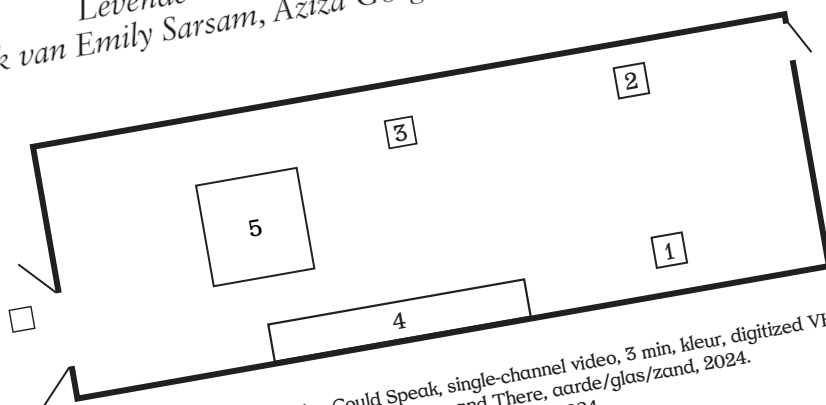
09 OKT - 20 DEC
9.10 - 20.12

EXPO
EXPO

NE NL

LES GRAINES PORTENT EN SILENCE LA MÉMOIRE DES SOURCES

Levende archieven geven dekoloniaal verzet een stem.
Met werk van Emily Sarsam, Aziza Gorgi, Férielle Doulain-Zouari & Sarah Risheq.

- 1 Sarah Risheq - If the Archive Could Speak, single-channel video, 3 min, kleur, digitized VHS, 2023.
- 2 Férielle Doulain-Zouari - Matters from Here and There, aarde/glas/zand, 2024.
- 3 Férielle Doulain-Zouari - Details, olijftakken met draad, 2024.
- 4 Férielle Doulain-Zouari - Horizon Line, keramiek, 2024.
- 5 Emily Sarsam & Aziza Gorgi - Shaping Narratives, 2024, mixed media installatie.
 - a. Voetstuk gemaakt van samengesmolten Larou-botten, beeldhouwd door de Almaanse kunstenaar Yto Douiri.
 - b. Ghannai (aardewerk), klei opgegraven in 6235 in het Koukabian boomgaarddorp, Karma Springs. Het behoorde tot Ghannai-beschermer, Nouba Mazgha, 54 cm diameter.
 - c. Geluidsstuk dat het verhaal van Bishna & Nouba vertelt, vertaald in het Engels vanuit Koukabian, met een soundtrack gecomponeerd door de Almaanse componist, Emil Masras.

De tentoonstelling *Les graines portent en silence la mémoire des sources* ('Zaden dragen stil de herinnering aan bronnen') neemt de aarde als onderwerp, niet als een abstract begrip, maar als lokale grond, de bodem waarin landbouwpraktijken en levensonderhoud geworteld zijn. Die vruchtbare relatie met een specifiek land schept een gevoel van verbondenheid, een plek waar verhalen van verzet en transformatie gekweekt worden.

Inheemse en gekoloniseerde volkeren hebben een wonderbaarlijke veerkracht getoond tegenover een geschiedenis van geweld, plundering, ecocide en genocide. Ze bedachten alternatieve overlevingsmechanismen en leerden zich aan te passen dankzij de grondstoffen en de gemeenschappelijke praktijken van hun land.

Het Zuiden heeft al tientallen jaren te maken met de materiële gevolgen van klimaatveranderingen. De Braziliaanse inheemse leider Ailton Krenak benadrukt een radicaal verschil met de recente introductie van 'eco-angst' in het Westen. Dit moderne gevoel van onbehagen wordt gekenmerkt door gevoelens van machteloosheid en ontkenning over de vernietiging van de biodiversiteit en het milieu.

Hoe kunnen we in deze veranderende wereld de positie van de SWANA-regio (Zuidwest-Azië en Noord-Afrika) benaderen? Dit uitgestrekte gebied bestaat uit heterogene realiteiten, praktijken en culturen, waardoor het zich moeilijk laat inperken. Maar van Noord-Afrika tot het Midden- en Nabije Oosten leven de meeste mensen onder postkoloniale regimes. Ze wisten zich lang geleden al aan te passen om aan hun behoeften te voorzien, ofwel door het kapitalistische

systeem te omzeilen (wat het Westen de 'informele economie' noemt), ofwel door tradities nieuw leven in te blazen, met name op culinair en gemeenschappelijk gebied.

Westerse hegemoniale voorstellingen en praktijken (monocultuur, intensieve landbouw, deportaties en herintroducties van diersoorten in vreemde gebieden, koloniaal carnisme, etc.) die op catastrofische wijze mensen en land uitbuiten, zijn er nooit in geslaagd om het inheemse culturele substraat volledig te vervangen.

Deze tentoonstelling brengt werken en gedachten samen die dit verzet uitdrukken. Sarah Risheq, Emily Sarsam, Aziza Gorgi, en Férielle Doulain-Zouari stellen een collectieve reflectie voor over het geheugen van de aarde en ontwikkelen samen een politieke en feministische ecologie voor het Zuiden die een stem teruggEEft aan de aarde. Het paradigma van lineaire vooruitgang, waar de voormalige koloniale landen van profiteren, gaat ten koste van inheemse kennis en culturele praktijken. Toch zijn er vele andere vormen van vooruitgang, die geworteld zijn in specifieke gebieden en weerstand bieden aan postkoloniale uitbuiting.

Hoe leren we een ander verhaal op te bouwen vanuit de herinnering van het land? Hoe archiveren we het verleden en het heden om weerstand te bieden aan postkapitalistische krachten? Het archief is uitgegroeid tot een ongrijpbaar concept, tegelijkertijd fysiek en immaterieel. De aarde zelf wordt beschouwd als het grootste archief, waarin vergeten verhalen en voorouderlijke kennis stil in haar zaden bewaard worden.

09 OKT - 20 DEC
2012

EXPO
EXPO

NL

Emily Sarsam is een kunstenares, onderzoekster en cultureel programmeur uit Tunis. Haar werk is gericht op geluid, stem, fictie en poëzie, onafhankelijke publicaties en voedsel. Haar onderzoek focust met name op de politieke aspecten van oliëfolie, commoning in rurale en agrarische contexten, en de invloed van het kolonialisme op voedselsystemen en eetgewoonten. Ze onderzoekt en faciliteert ook leeromgevingen en methoden voor culturele bemiddeling. Ze is een van de medeoprichters van Broudou, een onderzoekschool en publicatie rond de toekomst van voedsel in Tunesië, en lid van Mouhit, een kunstenaarsresidentie in Tunis, waar ze de programmering en artistieke begeleiding ondersteunt.

Aziza Gorgi is een beeldend kunstenaar uit Tunis. Haar multidisciplinaire werkwijze verkent design, esthetiek en smaak in veranderende gebouwde omgevingen. Door middel van beeldhouwen, printen, tegels, grafisch en textielontwerp en choreografie be vraagt Gorgi hoe de volkscultuur op lokale wijze de moderniteit, het kolonialisme en tradities vormgeeft. Haar performances, installaties en tentoonstellingen stellen nieuwe interpretaties voor van alledaagse voorwerpen, routines en architectuur. Naast haar individuele artistieke praktijk produceert ze ook werk via het onderzoekscollectief Broudou, dat de toekomst van voedsel in Tunesië onderzoekt via verschillende creatieve media.

Férielle Doulain-Zouari is een Frans-Tunesische kunstenaar. Ze werd in 1992 in Parijs geboren en woont en werkt in Tunis. Met behulp van manuele technieken die zich in het heden bewegen, onderzoekt ze de verbanden tussen de natuurlijke en de kunstmatige wereld. Haar werk zoekt naar materiële weergaven van ontmoetingen en het oplossen van conflicten (identiteit, context...). Haar installaties, sculpturen en weefsels zijn gekoppeld aan het dagelijks leven, geïnspireerd door het milieu en de omgeving (industriële materialen, functionele objecten, lokale flora en doe-het-zelf copingstrategieën. Haar werkplaats verplaatst zich afhankelijk van de mogelijkheden en ambachtslieden die ze ontmoet. In haar zoektocht is handwerk een essentieel onderdeel geworden van haar creatieve proces, evenals het verlangen om uit te wisselen rond een materiële taal.

Sarah Rishq is een schrijver, redacteur en verhalenverteller/verzamelaar uit Amman. Rishq richt zich momenteel op de raakvlakken tussen het lichaam, het geheugen, vergetelheid, bevrijding, vergankelijkheid, land, het archief en futurismen. Rishq's formulaties proberen werelden op te bouwen en andere te slopen,

altijd om haar verbeeldingskracht en gevoeligheid te verruimen naar nieuwe mogelijkheden. Rishq publiceerde een kort verhaal getiteld rise en diepgaand onderzoek naar Palestijnse voorouderlijke genezingspraktijken als een Politiek van Terugkeer. Daarnaast bestaat haar werk uit een audiovisuele installatie en poëtische performances.

Het werk van Férielle Doulain stelt de toegang tot water aan de orde in Tunesië, een land waar de watercrisis wordt versterkt door multinationals die hun winst maximaliseren ten koste van lokale grondstoffen. In haar keramiek geeft ze water en aarde een eigen stem. Door de ruimte heen staan lijnen voor het verstrijken van de tijd: van het water dat onder onze voeten stroomt, van levende wezens en van de aarde die zich aanpast om nieuw leven te koesteren. De privatisering van water, de op export gerichte intensieve landbouw en industriële vervuiling dragen bij aan een lokaal probleem. Vooral de oliëcrisis benadrukt het spanningsveld tussen productiviteit en duurzaamheid.

De geluidsinstallatie van Emily Sarsam en Aziza Gorgi is geïnspireerd op een verhaal van Si Amor, een boer uit Ain El Karma in het zuiden van Tunesië, over zijn pogingen om een veld met Bishna (Eleusine) te herstellen, een soort gierst die na de Tweede Wereldoorlog uit Tunesië werd overgebracht en later in Duitsland werd verbouwd en gepatenteerd. Ze werken met de Ghannai, een kleien kookpot om plat brood in te bakken, genoemd naar het zingende geluid van het deeg wanneer het gebakken wordt. Met behulp van speculatieve fictie verkennen ze thema's als kolonialisme, gedwongen migratie, uitbuiting en privatisering door het prisma van de landbouw. Ze onderzoeken hoe (ont)worteling de werking van zaden beïnvloedt, evenals de transformaties van mensen, kunstwerken en de mythen en liederen die hun migraties vergezellen. **De video van Sarah Rishq** be vraagt de notie van het koloniale archief. Het vertelt het verhaal van gestolen zaden en geïndustrialiseerd brood aan de hand van een VHS videorecorder. Het werk onderzoekt hoe de aarde zelf een levend archief wordt, waarin de overblijfselen van het verleden en nieuwe hoop belichaamd worden.